

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 603/2021-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvale [REDAKOVANÉ], prechodne bez prihlásenia [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Silviou Turcsányiovou, Košická 56, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 5 Tos 136/2021-564 z 30. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 7. novembra 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáhal vyslovenia porušenia základných práv na osobnú slobodu, na súdnu ochranu a na obhajobu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2, 3 a 5 ústavy a práv na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 až 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Tos 136/2021-564 z 30. septembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Súčasne požaduje zrušiť napadnuté rozhodnutie krajského súdu a prikázať mu bezodkladne prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu. Domáha sa aj náhrady trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresná prokuratúra Dunajská Streda podala 31. augusta 2021 na sťažovateľa na Okresnom súde Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) obžalobu pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovanie s nimi. Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 T 83/2021 z 8. septembra 2021 bol sťažovateľ ponechaný vo väzbe, súčasne bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, okresný súd neprijal jeho písomný sľub ani ponúknutú peňažnú záruku a tiež nenahradil jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

3. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú odôvodnil v podstate tým, že si nepodal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, preto okresný súd nemal zákonný podklad na rozhodnutie.

4. Krajský súd následne rozhodol napadnutým uznesením tak, že zrušil nezákonné rozhodnutie okresného súdu v celom rozsahu, ponechal sťažovateľa vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a nenahradil jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

5. Odvolací súd konštatoval, že prokurátor pri podávaní obžaloby nesprávne uviedol, že skutok, pre ktorý podal na sťažovateľa obžalobu, je zločinom. Z opisu skutku, právnej vety a právnej kvalifikácie jednoznačne vyplýva, že uvedený trestný čin je obzvlášť závažným zločinom. Ďalšou formálnou chybou napadnutého uznesenia okresného súdu bolo, že osobu obvineného označuje okresný súd procesným postavením obžalovaného. Z obsahu trestného spisu nevyplývalo, že v tom čase by okresný súd nariadil vo veci hlavné pojednávanie, a preto bolo potrebné označovať sťažovateľa ako obvineného. Okresný súd tiež nepresne a zbytočne uviedol, že sťažovateľ bol vzatý do väzby 18. apríla 2021 uznesením okresného súdu č. k. 18 Tp 14/2021 z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, keďže bola dôvodná obava, že v prípade prepustenia na slobodu zo zadržania by mohol pokračovať v trestnej činnosti. V prvom rade nie je pravdou, že citovaným uznesením bol obvinený vzatý do väzby z dôvodu § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Rozhodnutie o vzatí do väzby obvineného je tvorené jednak uznesením okresného súdu z 18. apríla 2021 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 5 Tpo 18/2021-270 zo 6. mája 2021, ktorým bolo rozhodnutie okresného súdu zrušené a všetky výroky prvostupňového rozhodnutia boli nahradené novými výrokmi sťažnostného súdu.

5.1. Súčasne krajský súd vytkol prvostupňovému súdu, že vo výrokovej časti síce rozhodol o tom, že sťažovateľa ponecháva vo väzbe, avšak vôbec neuviedol, z akých dôvodov ho vo väzbe ponecháva.

5.2. V predmetnej trestnej veci má existovať dôvodné podozrenie, že sťažovateľ sa dopustil spáchania skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, a tento skutok má zákonné znaky už uvedeného obzvlášť závažného zločinu (toto podozrenie majú odôvodňovať dôkazy vykonané v prípravnom konaní, ktoré prokurátor cituje v odôvodnení podanej obžaloby). Podozrenie zo spáchania skutku vyplýva jednak z výpovede obvinenej [REDAKOVANÉ], ktorá uviedla, že sťažovateľ jej asi dvakrát dal drogy a rovnako jej dal aj drogy, ktoré u seba uschovala a následne pri domovej prehliadke odovzdala policajtom. Ďalším dôkazom nasvedčujúcim dôvodnosti trestného stíhania sú výpovede svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Z týchto vyplýva, že si od sťažovateľa v minulosti viackrát kúpili pervitín. Podozreniu majú nasvedčovať aj výsledky domových prehliadok, pri ktorých boli psychotropné látky nájdené.

5.3. Krajský súd ďalej konštatoval, že rozsiahle a podrobné hodnotenie pravdivosti výpovedí uvedených svedkov, ako aj spoluobvinenej neprináleží súdu, ktorý rozhoduje o väzbe, ale súdu, ktorý bude v ďalšom konaní v merite veci rozhodovať o obžalobe. V tomto štádiu trestného stíhania sa môže tak prvostupňový, ako aj odvolací súd zaoberať iba takým hodnotením predložených dôkazov, pri ktorom sa skúma, či existujú dôkazy, z ktorých vyplývajú skutočnosti nasvedčujúce tomu, že došlo k spáchaniu trestného činu. V takomto rozsahu bola existencia dôvodného podozrenia zistená a postačuje na rozhodnutie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe v štádiu po podaní obžaloby. Preto krajský súd nemohol akceptovať námietky sťažovateľa, že

svedkovia a spoluobvinená, ktorí proti nemu vypovedajú, sú nedôveryhodní a ich výpovede sú nepravdivé.

5.4. Ďalej krajský súd konštatoval, že ďalším sťažnostným námietkam, ktoré sa týkajú postupu prvostupňového súdu, nemohol vyhovieť, pretože výhrady, ktoré má sťažovateľ vo vzťahu k zákonnosti postupu orgánov prípravného konania, môžu byť brané do úvahy iba pri rozhodnutí okresného súdu o obžalobe. Rozhodnutie o väzbe obvineného však nie je rozhodnutím o obžalobe.

5.5. Krajský súd ďalej konštatoval, že je dôvodná námietka sťažovateľa, že prvostupňový súd rozhodol o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku, pričom však sťažovateľ takúto žiadosť nepodal. Z trestného spisu ani z odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je možné zistiť, z akého dôvodu rozhodoval okresný súd podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku, keďže sťažovateľ žiadosť o prepustenie z väzby nepodal. Rovnako ako nedôvodné/nadbytočné hodnotil krajský súd aj výroky napadnutého uznesenia, ktorými okresný súd podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal sľub obvineného a podľa § 81 ods. 1 Trestného zákona (zrejme mal okresný súd na mysli Trestného poriadku) neprijal ponúknutú peňažnú záruku.

5.6. Krajský súd tiež vyčítal okresnému súdu, že nesprávne sťažovateľa poučil o lehote, v rámci ktorej môže podať sťažnosť proti vyhlásenému uzneseniu, rovnako ho nesprávne poučil o odkladnom účinku podanej sťažnosti a napokon oneskorene predložil vec nadriadenému súdu na rozhodnutie o sťažnosti. Nepovažoval však tieto pochybenia v kontexte porušenia práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces a v rámci tohto aj práva na obhajobu za také závažné, aby mohli mať vplyv na prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu. Okresný súd podľa krajského súdu sťažovateľovi však neodňal možnosť podať sťažnosť, ktorú tento aj skutočne podal a sťažnostný súd sa ňou aj meritórne zaoberal, pričom lehotu na podanie sťažnosti mu predĺžil v jeho prospech.

5.7. Pokiaľ ide o konkrétne skutočnosti odôvodňujúce tzv. preventívnu väzbu sťažovateľa, krajský súd v bode 31 uviedol, že na týchto sa od ostatného rozhodnutia o väzbe nezmenilo nič, preto trvajú a odôvodňujú ponechanie obvineného vo väzbe aj po podaní obžaloby. K dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku poukázal na to, že prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol konkrétne skutočnosti, ktoré ho viedli k záveru, že tento dôvod väzby naďalej trvá. Možno teda iba stručne zopakovať, že početné odsúdenia obvineného za úmyselnú trestnú činnosť, opakované výkony trestu odňatia slobody, spoločne s podozrením zo spáchania obzvlášť závažného zločinu, pre ktorý bola na neho podaná obžaloba a v súvislosti s ktorým bolo vydané napadnuté uznesenie, odôvodňujú logickú obavu, že pri ponechaní na slobode by pokračoval v páchaní trestnej činnosti. Tieto konkrétne skutočnosti boli zistené pri vzatí obvineného do väzby v prípravnom konaní a vykonaným vyšetrovaním ani uplynutím času, po ktorý bolo zrealizované prípravné konanie, sa tieto dôvody neoslabili ani nepominuli.

5.8. K sťažnostnej námietke sťažovateľa, ktorá sa týka predchádzajúcich odsúdení, krajský súd v bode 32 zdôraznil, že obvinený vykonal trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov, ktorý mu bol uložený za spáchanie trestného činu podľa § 172 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, dňom 3. marec 2020. Aktuálne stíhanej trestnej činnosti, v súvislosti s ktorou sa nachádza vo väzbe, sa mal dopustiť v období od októbra 2020, teda v krátkom časovom období po prepustení z predchádzajúceho výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za druhovo rovnakú

trestnú činnosť. Aj táto časová súvislosť odôvodňuje obavu, že pri prepustení na slobodu by mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti.

II. Argumentácia sťažovateľa

6. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho označených práv podľa čl. 17 ods. 1, 2, 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2, 3 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1, 2 a 3 dohovoru malo dôjsť tým, že nie sú naplnené zákonné predpoklady pre pozbavenie jeho osobnej slobody. Konkrétne:

a) napadnutým uznesením došlo k zásahu do základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že je nedostatočne a zmätočne odôvodnené. Krajský súd neposúdil všetky relevantné námietky sťažovateľa uvedené v sťažnosti, keďže neskúmal zákonnosť procesu v prípravnom konaní, a jednak v konaní pred súdom (ako príklad uvádza sťažovateľ výsluch na okresnom súde 7. júla 2021, kde sa rozhodovalo o jeho žiadosti o prepustenie z väzby) okresný súd o ňom neupovedomil jeho obhajkyňu, ktorá sa ho zúčastnila len na základe náhodného telefonátu sťažovateľa v predvečer jeho konania. Okresný súd od vzatia sťažovateľa do väzby, teda od 14. apríla 2021, zabezpečil len jediný relevantný dôkaz, na ktorý sa odvoláva v obžalobe, a to výpoveď [REDAKOVANÉ], osoby závislej od psychotropných a omamných látok, a výpoveďami spolupracujúcej obvinenej [REDAKOVANÉ], v byte ktorej bolo zaistené prevažné množstvo psychotropných a omamných látok, a ďalšieho svedka [REDAKOVANÉ], ktorý je notorický recidivista;

b) okresný súd sa nijako nezoberal výpoveďami [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktoré vyvracajú skutočnosti uvedené v obžalobe, že im mali byť predávané psychotropné a omamné látky. Výpovedí v prospech sťažovateľa je viac ako tých v jeho neprospech. Orgány činné v trestnom konaní sa nijako nezaoberali čestným vyhlásením [REDAKOVANÉ] o tom, že 13. apríla 2021 bol sťažovateľ po celý čas s ňou až do 19.30 h, keď odišiel za mamou do bytu na [REDAKOVANÉ], čím sa vyvracia výpoveď spoluobvinenej [REDAKOVANÉ], ktorej obvinenie bolo vznesené až uznesením 3. júna 2021, i keď drogy u nej boli zaistené ešte 14. apríla 2021;

c) zásah do práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru sťažovateľ vidí v neskúmaní podmienok, ktoré zákon vyžaduje pre vzatie a ponechanie vo väzbe a v neposudzovaní relevantnosti a dôvodnosti vzneseného obvinenia;

d) zásah do práva podľa čl. 50 ods. 2 ústavy vidí v tom, že aj keď dosiaľ zo skutku nebol uznaný za vinného, okresný súd aj krajský súd pri rozhodovaní o väzbe prejedikuje jeho vinu a konštatuje, že bude pokračovať v trestnej činnosti, i keď nie je preukázané, že sa nejakej trestnej činnosti vôbec dopúšťal. Tým dochádza k prezumovaniu viny a zásahu do prezumpcie neviný;

e) zásah do práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy vidí v tom, že bez ohľadu na to, ako sa sťažovateľ bráni a snaží sa navrhovať dôkazy a preukazovať svoju nevinu, okresný súd ani krajský súd nereflektujú na jeho argumentáciu, jej posudzovanie odsúvajú v čase na neskôr, i keď sťažovateľ je vo väzbe, a tak zasahujú do jeho práva na obhajobu. V tejto súvislosti poukazuje na okolnosti začatia trestného stíhania a vznesenia obvinenia. Sťažovateľ napriek tomu, že ako podozrivý figuroval už pri príprave realizačného plánu, obvinenie mu bolo účelovo vznesené až

po vykonaní domových, osobných a ostatných prehliadok, čím nemal možnosť sa aktívne kvalifikovane brániť. Aj keď krajský súd skonštatoval, že porušenie práva na obhajobu nevidí, a uviedol len, že rozhodnutie najvyššieho súdu, na ktoré poukázal sťažovateľ, vychádza z iného skutkového a právneho stavu. V čom majú tieto rozdiely spočívať, však neuviedol, preto nie je tento záver preskúmateľný a je nutné ho považovať za zmätočný a svojvoľný;

f) zásah do práva podľa čl. 50 ods. 5 ústavy vidí v tom, že dôvodom preventívnej väzby majú byť predošlé odsúdenia a výkon trestu sťažovateľa. Sťažovateľ si trest riadne vykonal, a teda niet zákonného dôvodu, prečo by mal byť opätovne trestaný za skutky, za ktoré si trest vykonal;

g) sťažovateľ napáda aj nezákonnosť a nespravodlivosť celého prípravného konania, a to nevypočítie [REDAKOVANÉ], spôsoby získať pre spoluobvinených výhodu nižšieho trestu, ale i závery o výsledkoch domových prehliadok, kde u sťažovateľa neboli nájdené žiadne psychotropné látky v trestnoprávnom množstve (až následne pri znaleckom skúmaní sa objavila jedna obvyklá jednorazová dávka). Rovnako u neho nebola nájdená žiadna vyššia finančná hotovosť, ktorá by následne odvodňovala závery krajského súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2, 3 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 až 3 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu (ktorého závery v bodoch 14 až 42 sú v skratenej forme uvedené v bodoch 5 až 5.8, pozn.) z dôvodov prezentovaných v bode 6 písm. a) až g) tohto uznesenia.

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

11. Ústavný súd na úvod pripomína, že v prípadoch namietajúcich porušenie základného práva na osobnú slobodu je obzvlášť zdržanlivý. Ústavný súd musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením

obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

12. Do obsahu právomoci ústavného súdu teda v zásade nepatrí preskúmať postup (hodnotenie) všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby, resp. na ponechanie obvineného vo väzbe. Tento postup môže preskúmať len opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov (IV. ÚS 83/03), čo sa aj v danej veci stalo.

13. Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98).

14. Pozbaviť niekoho osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru možno len „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“ (úvodná veta čl. 5 ods. 1 dohovoru). Navyše sa v čl. 5 ods. 1 písm. c) znova opakuje, že zatknutie alebo iné pozbavenie slobody musí byť „zákonné“. Dohovor tu odkazuje na vnútroštátne právo a podčiarkuje tak, že v právnom štáte každý zásah do osobnej slobody občana musí mať zákonný podklad. „Ak dohovor odkazuje na vnútroštátne právo, ako je to v článku 5, rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov vyplývajúcich z dohovoru.“ (Lukanov proti Bulharsku, Winterwerp proti Holandsku).

15. Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru oprávňuje zatknúť a uväzniť osobu iba na základe existencie dôvodného podozrenia, že zatknutá osoba spáchala trestný čin, pričom trvanie takéhoto podozrenia je podmienkou *sine qua non* zákonnosti držania osoby vo väzbe.

16. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti namieta porušenie práv podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru bez toho, aby špecifikoval, porušenie konkrétne ktorého práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru namieta. Z obsahu odôvodnenia ústavnej sťažnosti však vyplýva, že namieta porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru. Ústavný súd v súvislosti s námietkou sťažovateľa o porušení jeho práva zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru konštatuje, že ústavnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie krajského súdu sa týka ďalšieho trvania väzby sťažovateľa. Dôvodnosť ďalšieho trvania väzby je však *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru sa, naopak, *ratione materiae* vzťahuje na rozhodovanie o vzatí do väzby (o uvalení väzby). Sťažovateľova námietka o porušení práva zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru je preto neopodstatnená (obdobne napr. I. ÚS 352/06, III. ÚS 34/07, III. ÚS 67/08, II. ÚS 105/2019).

17. Pri posúdení napadnutého uznesenia krajského súdu úlohou ústavného súdu nebolo preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých krajský súd založil svoje rozhodnutie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby. Úloha ústavného súdu sa obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou a podstatnou argumentáciou sťažovateľa v sťažnosti vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné.

18. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti pokračuje v tých istých námietkach, ktoré vzniesol už v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu a tak ich posudzoval krajský súd. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého uznesenia krajského súdu konštatuje, že odôvodnenie rozhodnutia neobsahuje arbitrárny alebo ústavne nekonformný výklad. Skutočnosti, ktoré konajúci súd prezentoval ako dôvody podporujúce preventívnu väzbu, nie sú vágne a nepresvedčivé, práve naopak, sú dostatočne konkrétne a zároveň výpovedné. Podľa názoru ústavného súdu sú primeraným zdôvodnením potreby väzobného stíhania sťažovateľa po podaní obžaloby.

19. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa porušenia základného práva sťažovateľa na obhajobu vyjadreného v čl. 50 ods. 3 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd opakovane judikoval, že tieto ustanovenia sa zásadne nevzťahujú na konanie o väzbe (napr. II. ÚS 15/05, II. ÚS 85/2019). Pri väzobných konaniach vníma ústavný súd právo na obhajobu ako súčasť práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy, príp. čl. 5 dohovoru, a v prípade zistenia porušenia práva vo vzťahu k rozhodovaniu o väzbe pristúpi k vysloveniu jeho porušenia prostredníctvom čl. 17 ústavy alebo čl. 5 dohovoru, nie prostredníctvom sťažovateľom označeného čl. 50 ods. 3 ústavy (obdobne napr. I. ÚS 125/2015, II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013, II. ÚS 600/2014, III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 135/04, II. ÚS 85/2019).

20. Nezákonnosť rozhodnutia okresného súdu bola jasne konvalidovaná rozhodnutím krajského súdu, ktorý sa s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne, a tak je odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia na relevantné otázky formulované sťažovateľom v uplatnenej sťažnosti poskytol zrozumiteľnú a náležitú odpoveď. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu v napadnutom rozhodnutí nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

21. Ako už ústavný súd uviedol, neprislúcha mu skúmať danosť zákonných dôvodov trvania väzby u sťažovateľa ani dopĺňať, rozvíjať či inak „vylepšovať“ odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, ktorá je plne aplikovateľná i po zmene právnej úpravy konania pred ústavným súdom, z ktorej vyplýva, že trestné konanie od svojho začiatku až do konca je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07, I. ÚS 314/09, IV. ÚS 166/2010, II. ÚS 84/2019). Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú napr. všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (III. ÚS 79/02), prípadne iné orgány verejnej moci na to určené.

22. Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú teda vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným

spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem, akou Trestný poriadok nepochybne je. Navyše, je nutné konštatovať, že aj samotné súdne konanie o obžalobe je iba na začiatku a nie je skončené.

23. Možno teda uzavrieť, že po preskúmaní obsahu napadnutého rozhodnutia krajského súdu o väzbe v kontexte argumentov sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že vzhľadom na štádium trestného konania, jeho povahu a dôvody, na ktorých krajský súd založil opodstatnenosť dôvodov väzby, a všetky okolnosti danej trestnej veci možno jeho rozhodnutie považovať za legitímne, vyhovujúce požiadavkám zákonnosti väzby a ako také aj za ústavne akceptovateľné. Prijaté právne závery krajského súdu so zreteľom na skutkový stav nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neutržateľné.

24. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľa na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru je potrebné v závere uviesť, že podľa judikatúry ústavného súdu sa týmto článkom dohovoru zaručuje oprávneným osobám predovšetkým to, že svoju obhajobu budú môcť predniesť právne významným spôsobom buď osobne, alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Uplatnenie práva na obhajobu nezaručuje oprávnenej osobe dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o ktoré sa usiluje pomocou obhajoby. Účelom tohto práva je poskytnutie príležitosti brániť sa obvineniu zo spáchania trestného činu (obdobne napr. II. ÚS 8/96, II. ÚS 215/06, II. ÚS 188/07), čo sa v tejto veci aj naplnilo podaním sťažnosti proti nezákonnému rozhodnutiu okresného súdu.

25. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti, ktorá bola navyše podaná podľa § 49 a nasl. „*zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov*“, ktorý už zjavne nie je platný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu